

ДИСЦИПЛІНА «АСИМПТОТИЧНИЙ АНАЛІЗ СТОХАСТИЧНИХ СИСТЕМ»

Анотація. Належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта. Дисципліна розглядає закони великих чисел і центральні граничні теореми (у т.ч. функціональні) як інструменти для оцінки поведінки стохастичних систем у граничних режимах: при великій кількості елементів, великих вибірках, малих ймовірностях, інтенсивних потоках; методи великих відхилень для аналізу рідкісних подій; асимптотичні підходи у теорії систем та мереж масового обслуговування; дифузійну та гаусівську апроксимацію стохастичних моделей. Особливу увагу приділено прикладним аспектам: оцінюванню ймовірності відмов у системах обслуговування, аналізу поведінки систем та мереж з великим навантаженням, апроксимації для складних стохастичних динамічних систем. Курс має на меті сформувати здатність використовувати асимптотичні методи як у теоретичних дослідженнях, так і в прикладному системному аналізі — від моделювання технічних та інформаційних систем до обробки великих даних.

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення з основними теоретичними положеннями, методами та інструментами асимптотичного аналізу для оцінки поведінки складних стохастичних систем у граничних режимах: при великій кількості елементів, великих вибірках, малих ймовірностях, інтенсивних потоках.

Попередні вимоги:

Аспірант повинен знати: основні поняття та методи теорії ймовірностей та математичної статистики, математичного аналізу та алгебри, теорії марковських ланцюгів, основи теорії керування.

Аспірант повинен вміти: виконувати елементарні обчислення з ймовірностями та розподілами; застосовувати закони великих чисел та центральну граничну теорему на прикладах; аналізувати прості моделі масового обслуговування; будувати прості числові моделі у середовищі (R чи Python).

Змістові модулі:

- Поняття асимптотичного аналізу. Поняття стохастичних систем.
- Сильний і слабкий закон великих чисел (LLN). Практичні оцінки.
- Асимптотичне нормальне наближення. Центральна гранична теорема (CLT).
- Асимптотика рідкісних подій. Наближення Пуассона. Великі відхилення.
- Асимптотичні методи для марковських процесів. Асимптотичний аналіз систем масового обслуговування.

масового обслуговування.

- Апроксимація потоків подій.
- Дифузійна та гаусівська апроксимація.
- Асимптотичні методи в аналізі даних та моделюванні. Приклади сучасних застосувань.

Мова викладання: українська.

Рік підготовки, шифр навчальної дисципліни: друге півріччя другого року навчання, ДВА.3.02.10.

Кількість кредитів: 4.

Форма заключного контролю: іспит.

Структура навчальної дисципліни: загальний обсяг 120 годин.

Викладач: Лівінська Ганна Володимирівна, к.фіз.-мат.н., доцент, доцент кафедри прикладної статистики факультету комп'ютерних наук та кібернетики.

Інформація про викладача: <http://applstat.univ.kiev.ua/ukr/?templ=livinska>